

Efendinin Hayatı -kısa-

Seyyid Abdülhakîm Arvâsî (r. aleyh) Son asırda yetişen, zahir ve batın ilimlerinde kamil ve dört mezhebin fıkıh bilgilerinde mahir, büyük alim ve ruh bilgilerinin mütehasısı büyük veli. Allahü tealanın emir ve yasaklarını insanlara anlatan ve kendilerine Silsile-i aliyye adı verilen büyük alimlerin otuz dördüncüsüdür. Babası Seyyid Mustafa Efendidir. 1865 (H. 1281)te Van'ın Başkale kazasında doğdu. 1943 (H. 1362)te Ankara'da vefat etti. Kabirleri Ankara yakınındaki Bağlum kasabasındadır.

Babası Seyyid Mustafa Efendi ve bütün dedeleri, zamanlarının alim ve fadılları idiler. Imam-ı Ali Rıza bin Musa Kazım soyundan olup, seyyid oldukları Irak'taki şer'i mahkeme defterlerinde yazılıdır. Arvasi ailesi, altı yüz seneden beri ilim yaymakla ve en üstün insanlık meziyetlerinde nümune olmakla tanınmış ve halk arasındaki ayrılıkları gidermekte, milli birliği sağlamakta büyük vazifeler üstlenmiş ve bunları devam ettiregelmişlerdir.

İlk tahsilini babasının huzurunda gördü. Daha sonra Arvas'a giderek yüksek tahsilini zamanın en büyük alim ve evliyası Seyyid Fehim Arvasi hazretlerinin huzurunda tamamladı. 1300 hicri sene başında ilm-i sarf, nahv, mantık, münazara, vad', beyan, meani, bedi', belagat, kelim, usul-i fıkıh, tefsir, tasavvuf, ulum-i hikemiyye yani hikmet-i tabiiyye (fizik, biyoloji), hikmet-i ilahiyye, riyaziyye (yani matematik, geometri), hey'et (astronomi) gibi zahir ilimlerde icazet (diploma); tasavvufun Nakşibendiyye, Kadiriyye, Küfreviyye, Sühreverdiyye ve Çeştiyye yollarından hilafet aldı. Başkale'de otuz yıl kadar tedris ve irşad ile meşgul oldu. Yani ders okuttu ve insanlara Allahü tealanın emir ve yasaklarını anlattı.

1914 (H. 1332)te Birinci Dünya Harbi çıkıp Ruslar Doğu Anadolu'yu işgal edince, Başkale'den hicret edip, Irak'a, oradan Adana, Eskişehir ve 1919 (H. 1337)da İstanbul'a geldi. Eyyub Sultan'da önce yazılı medreseye, sonra Gümüşsuyu Tepesindeki Mürteza Efendi Dergahına yerleşti ve Kaşgari Hanekahı meşihatına tayin olundu. İslam halifelerinin ve Osmanlı Sultanlarının sonuncusu olan Sultan Vahideddin tarafından Medrese-i mütehasısın denilen İlahiyat Fakültesinde tasavvuf müderrisi yani ordinaryüs profesörü olarak 8 Zilkade 1919 (H. 1337) tarihli ferman ile tayin edildi.

Anadolu'da çarpışan Kuvay-ı Milliye'nin galip gelmesi için para, mal ve dua ile yardım edilmesi, eli silah tutanların onlara katılmaları için milleti teşvik ederek çok kimseyi Anadolu'ya gönderdi. Çok yardım yapılmasına sebep oldu. Uzun zaman irşad, vaz ve tedris ile meşgul olup hayatının sonuna doğru İzmir'e gönderildi. Zor şartlar altında İzmir'de kaldığı sırada ihtiyarlığın da verdiği takatsızlıkla hastalandı. Ankara'ya getirildi. Ankara'ya geldikten birkaç gün sonra 27 Kasım 1943 (H. 1362) tarihinde sıkıntılarla dolu dünyadan ahirete intikal etti. Ankara'nın kuzeyinde bulunan Bağlum nahiyesinde defnolundu. Kabri ziyaret edilmekte, huzurunda yapılan dualar kabul olunmaktadır.

Seyyid Abdülhakim Arvasi'nin üç oğlu ve iki kızı vardı. Kızlarından Şefia Hanım, hicrette Musul'da vefat etti. Enver Medeni de hicret esnasında 1918 (H. 1336)de Eskişehir'de vefat etti. İkinci oğlu Ahmet Neyyir Mekki Üçışık Efendi uzun zaman Üsküdar ve Kadıköy müftülüğü yaptı. Kadıköy müftisiyken 1967 (H. 1387)de İstanbul'da vefat etti. Üçüncü oğlu Seyyid Münir Üçışık, İstanbul Belediyesinde satış memurluğunda çalışmış, doğruluğu, çalışkanlığı güzel ahlakı ile etrafının sevgisini kazanmıştı. 1979 (H. 1400)da İzmir'de vefat edip Ankara'nın Bağlum kasabasına defnedildi. İkinci kızı Maide Hanım, eski Van mebusu Seyyid İbrahim'in zevcesiydi. Seyyid İbrahim vefat etmiştir. Maide Hanım, Ankara'da damadı Seyyid M. Emin Garbi ve kızı Ümmü Gülsüm hanımefendi ile birlikte dir.

Seyyid Abdülhakim Arvasi vücutça gayet mutedil ve kusursuzdu. Buğday tenliydi. Alnı geniş ve açıktı. Kaşları birer hilal gibi olup, kabarık ince ve ölçülüydü. Nur bakışlı

gözleri iriceydi. Burnu ahenkli ve normalden büyükçeydi. Yüzü zaifçe olup sakalı sıktı. Bedeni iri yapılı olup, insana mutlak surette hürmet telkin edici bir vakar ve heybeti vardı.

Her hali ve hareketi ile İslamiyete uyardı. Çok mütevazi olup; "Ben" dediği işitilmemişti. Çok heybetli ve temkin sahibiydi. Çok misafir severdi. Yardım yapmaktan hoşlanırdı. Ziyaretlere gider, davetlere icabet ederdi.

Seyyid Abdülhakim Arvasi din bilgilerinde ve tasavvufun ince marifetlerinde derin bir derya idi. Üniversite mensupları, fen ve devlet adamları, çözülemez sandıkları güç bilgileri sormaya gelir; sohbetinde, dersinde bir saat kadar oturunca, cevabını alır; sormaya lüzum kalmadan o bilgi ile doymuş olarak geri dönerdi. Teveccühünü, sevgisini kazananlar, sayısız kerametlerini görürdü. Çok mütevazi, pek alçak gönüllüydü. Eyyub Sultan, Fatih, Bayezid, Bakırköy, Kadıköy, Beyoğlu'nda Ağa Cami-i şerifleri kürsilerinde senelerce ilim neşretmiştir.

Seyyid Abdülhakim Arvasi ayrıca Vefa Lisesinde öğretmenlik yapmış, Sultan Selim Cami-i şerifi yanındaki Süleymaniyye Medresesinde, tasavvuf müderrisi (profesörü) iken Er-Riyad-üt-Tasavvufiyye kitabını yazmıştır. Tasavvuf hakkında risale büyüklüğünde müteaddid mektupları vardır. Mevlid okunmasının ve tesbih kullanmanın başlangıc ve meşruiyeti hakkında bir risale, Rabıta-i Şerife Risalesi, Sahabe-i Kiram ve Ecdad-ı Peygamberi risaleleri, İslam Hukuku, Keşkul ve Sefer-i Ahiret isimli eserleri, Arabi, Farsî ve Türkçe şiirleri pek kıymetlidir.

Abdülhakim Arvasi'nin kıymetli görüşlerinden biri şöyledir: "İnsanı kaplayan sıkıntıların birinci sebebi, Hakk'a karşı şirk ve müşrikliktir. İlim ve fen ilerlediği halde, insanlığın ufuklarını sarmış olan fesad karanlığı hep şirkin, imansızlığın, vahdetsizliğin ve sevişmezliğin neticesidir. Beşeriyet ne kadar uğraşırsa uğraşsın, sevip sevilmedikçe, ızdırap ve felaketten kurtulamaz. Hakk'ı tanımadıkça, Hakk'ı sevmedikçe, Hak teelayı hakim bilip, O'na kulluk etmedikçe, insanlar, birbiri ile sevişemez. Hak'dan ve Hak yolundan başka her ne düşünülse, hepsi ayrılık ve perişanlık yoludur."